

6 Οκτωβρίου, 1995

[ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146 ΚΑΙ 28 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΝΙΚΟΣ ΑΓΑΠΙΟΥ,

Αιτητής,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 158/94)

-
- 5 Διοικητικό Δίκαιο — Δευτερογενής νομοθεσία — Υπέρβαση της εξουσιοδότησης του νόμου — Καν. 3(5) των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχές) Κανονισμών του 1992 (Κ.Δ.Π. 309/92) σε συνδυασμό με την εξουσιοδοτική διάταξη του Άρθρου 73 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου (Ν. 41/80) — Οι πρόνοιες του Κανονισμού άκυρες ως *ultra vires* — Περιστάσεις και θεμελίωση.
- 10 Κοινωνικές Ασφαλίσεις — Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος του 1980 (Ν. 41/80) και οι εκδοθέντες δυνάμει του Άρθρου 73 του Νόμου, Κανονισμοί — Οι προνοούμενες από τους Κανονισμούς προθεσμίες πρέπει να θεωρούνται ενδεικτικές για να καλύπτονται από την εξουσιοδότηση του Νόμου — Το δικαίωμα της σύνταξης γήρατος είναι απόλυτο.
- 15 Στον αιτητή δεν χορηγήθηκε σύνταξη γήρατος από την ημερομηνία που κατέστη δικαιούχος με την αιτιολογία ότι δεν συμμορφώθηκε με τη σχετική προθεσμία υποβολής αιτήσεως που προβλέπεται στους οικείους Κανονισμούς. Οι τελευταίοι αμφισβητήθηκαν στη
- 20 διαδικασία ως *ultra vires*.
- Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:
- 25 1. Το δικαίωμα σύνταξης γήρατος είναι απόλυτο και όπως προνοεί ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμος 41/86 στο Άρθρο 36(1) και

(2) "καταβάλλεται" από την ημερομηνία που πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου (1).

Το Άρθρο 73 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε, που προνοεί για την εξουσία εκδόσεως Κανονισμών, σε καμιά περίπτωση δεν δίδει δικαίωμα με τέτοιους Κανονισμούς να παραγραφεί οποιοδήποτε μέρος του δικαιώματος των συνταξιούχων αναφορικά με την ημερομηνία από την οποία πρέπει να καταβάλλεται η σύνταξη γήρατος. Ως εκ τούτου κρίνεται ότι οι πρόνοιες των Κανονισμών για παραγραφή δικαιώματος που περιέχονται στον Κανονισμό 3(5) των περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχές) Κανονισμών (Κ.Δ.Π. 309/92), εκδόθηκαν κατά παράβαση της εξουσιοδότησης του Άρθρου 73 του Νόμου 41/80 και ως εκ τούτου είναι άκυρες ως *ultra vires*.

2. Όσον αφορά τους Κανονισμούς που προνοούν για προθεσμίες, οι προθεσμίες αυτές θα πρέπει να θεωρούνται ως ενδεικτικές γιατί, αν ερμηνευθούν ως οδηγούσες σε στέρηση ή παραγραφή του δικαιώματος της σύνταξης, θα είναι και πάλιν *ultra vires* του εξουσιοδοτούντος νόμου.

3. Παρόλον ότι δεν χρήζει απόφασης το επόμενο θέμα που εγέρθηκε από τον αιτητή, το Δικαστήριο έχει τις αμφιβολίες του κατά πόσο οι συνθήκες, τις οποίες εξέθεσε στην επιστολή του ημερ. 30.11.93 ο αιτητής, δεν ήταν τέτοιες που να συνιστούν "εύλογη αιτία" για την καθυστέρηση.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του καθ' ου η αίτηση με την οποία η αίτηση του αιτητή για σύνταξη γήρατος από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων εγκρίθηκε αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες.

A. Σ. Αγγελίδης, για τον Αιτητή.

A. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ARTEMΗΣ, Δ.: Ο αιτητής στις 30.11.93 απέστειλε την πιο κάτω επιστολή στο Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων:

"Θα ήθελα να φέρω εις γνώσιν υμών τα ακόλουθα.

5 Δικαιούμαι σύνταξη γήρατος από 1.1.93. Δυστυχώς δεν υπέβαλα την αίτησή μου μέσα στην νομική προθεσμία των τριών μηνών γιατί από τον Ιανουάριο του 1993 μέχρι και σήμερα λόγω των μεγάλων προβλημάτων υγείας που έχω τόσο εγώ όσο και η σύζυγος μου, δεν μου έμεινε σκέψη για τίποτε άλλο εκτός από τα προβλήματα μου.

10 Συγκεκριμμένα εγώ υποφέρω από δύσπνοιες και πόνους εις το στήθος και η σύζυγος μου υποφέρει από διαβήτη που της επροκάλεσε αιμορραγία στα μάτια με άμεσο κίνδυνο για την ζωή της. Για το σκοπό αυτό μετέβηκα με την σύζυγο μου για θεραπεία στο Ισραήλ τόσο για την σύζυγο μου όσο και για δικές μου ιατρικές εξετάσεις.

15 Όπως αντιλαμβάνεστε τα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίσαμε ήταν τόσα πολλά που μου διέφυγε εντελώς να υποβάλω την αίτηση μου μέσα στην κανονική προθεσμία.

20 Πιστεύω ότι θα κατανοήσετε το πρόβλημα μου και θα εγκρίνετε αναδρομικά την σύνταξη μου."

Στις 10.12.93 ο Διευθυντής Κοινωνικών Ασφαλίσεων απάντησε στον αιτητή με την πιο κάτω επιστολή του:

25 "Αναφέρομαι στην επιστολή σας της 30.11.93 σε σχέση με την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης για σύνταξη γήρατος από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και σας πληροφορώ τα πιο κάτω:

30 Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κοινωνικών Ασφαλίσεων περί Παροχών η αίτηση για σύνταξη γήρατος πρέπει να υποβληθεί μέσα σε διάστημα τριών μηνών από την ημέρα από την οποία απαιτείται η πληρωμή. Σε περίπτωση καθυστέρησης, ο αιτητής χάνει το δικαίωμα του στη λήψη της παροχής για το χρονικό διάστημα το οποίο εμπίπτει εκτός της προθεσμίας. Παραπέρα οι Κανονισμοί προβλέπουν ότι εάν ο αιτητής αποδείξει εύλογο αιτία για την καθυστέρηση στην υποβολή της αίτησης τότε η προθεσμία των τριών μηνών μπορεί να παραταθεί μέχρι και δώδεκα μήνες.

40 Στη δική σας περίπτωση έχετε καθυστερήσει για διάστημα έντεκα περίπου μηνών στην υποβολή της αίτησης και προβάλλετε λόγους υγείας τόσο δικούς σας όσο και της συζύγου σας για την καθυστέρηση αυτή.

Έχουμε εξετάσει με κάθε συμπάθεια την περίπτωση σας και έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι λόγοι τους οποίους προβάλλετε δεν αποτελούν εύλογο αιτία για την καθυστέρηση γι' αυτό η αίτηση σας εγκρίθηκε αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες από την ημέρα που την έχετε υποβάλει.

5

Λυπούμαστε ειλικρινά γιατί δεν μπορούμε να βοηθήσουμε στην περίπτωση σας οποιαδήποτε δε ενέργεια μας προς την κατεύθυνση αυτή θα ήταν αντίθετη προς τις διατάξεις της νομοθεσίας και τη νομολογία."

10

Ως συνέπεια των πιο πάνω ο αιτητής καταχώρησε την παρούσα προσφυγή του, με την οποία ζητά δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση να εγκρίνει αναδρομικά τη σύνταξη του μόνο για τρεις μήνες από την ημέρα που υπέβαλε την αίτηση και όχι εξ υπαρχής, ήταν παράνομη και στερημένη οποιουδήποτε έννομου αποτελέσματος.

15

Η λήψη της απόφασης του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων έγινε με βάση τους περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Παροχές) Κανονισμούς του 1992 και συγκεκριμένα τον Κανονισμό 3(1)(2)(β) και (5) που προνοούν τα ακόλουθα:

20

"3.-(1) Κάθε αίτηση για χορήγηση παροχής υποβάλλεται μέσα στην προθεσμία που προβλέπει ο Κανονισμός αυτός.

25

(2) Τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου (3), η αναφερόμενη στην παράγραφο (1) προθεσμία είναι -

.....
(β) Για σύνταξη γήρατος, χρονικό διάστημα 3 μηνών από την ημέρα για την οποία απαιτείται η χορήγηση της παροχής.

30

.....
(5) Η παράλειψη υποβολής αίτησης μέσα στην προθεσμία που προβλέπει ο Κανονισμός αυτός για τις παροχές που αναφέρονται στις υποπαραγράφους (β), (γ) και (δ) της παραγράφου (2), συνεπάγεται παραγραφή του δικαιώματος για την παροχή για οποιαδήποτε μέρα για την οποία εξέπνευσε η προθεσμία υποβολής αίτησης .

35

....."

40

Η εισήγηση του ευπαίδευτου συνήγορου του αιτητή έχει δύο σκέλη: Πρώτα υπέβαλε ότι οι εν λόγω Κανονισμοί είναι ultra vires του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 1980 (Ν.41/80), όπως αυτός τροποποιήθηκε και, συγκεκριμένα, του άρθρου 73, το

5
10
10

οποίο δίδει εξουσία θέσπισης Κανονισμών. Είναι το επιχείρημα του ευπαίδευτου συνήγορου ότι ο νόμος δίδει απόλυτο δικαίωμα σύνταξης από την ημέρα κατά την οποία δικαιούται ο αιτητής και ήταν παράνομο με τους Κανονισμούς να του παραγραφεί το δικαίωμα αυτό. Επιπρόσθετα, αν απορριφθεί αυτή η εισήγηση του, υπέβαλε ότι κάτω από τις προσωπικές συνθήκες του αιτητή που τον εμπόδισαν να υποβάλει την αίτηση εντός της προθεσμίας των τριών μηνών και με βάση την υποβολή της εντός της δωδεκάμηνης παράτασης που προνοείται στο άρθρο 3(3), εδικαιολογείται να εγκριθεί η αίτηση του αναδρομικά, γιατί είχε αποδείξει ότι η καθυστέρηση οφειλόταν σε "εύλογη αιτία".

15
20
25

Ο καθ' ου η αίτηση εγείρει προδικαστική ένσταση, με την οποία ισχυρίζεται ότι η μη ικανοποίηση του αιτήματος του αιτητή δεν αφορά ικανοποίηση προϋποθέσεων που προβλέπονται σε νομοθετική διάταξη, αλλά στην ουσιαστική κρίση της διοίκησης, που βρίσκεται εκτός του ακυρωτικού ελέγχου του Ανωτάτου Δικαστηρίου και έτσι η προσβαλλόμενη πράξη δεν είναι πράξη εκτελεστή. Συμφωνώ απόλυτα με τον ευπαίδευτο συνήγορο του αιτητή ότι το γεγονός ότι με την απόφαση αυτή στερήθηκε ο αιτητής μέρος της σύνταξής του, την καθιστά πράξη που έχει δημιουργήσει έννομες συνέπειες και ως εκ τούτου πράξη εκτελεστή που προσβάλλει το έννομο συμφέρον του αιτητή. Ως εκ τούτου απορρίπτω την προδικαστική ένσταση.

25

Ο συνήγορος του καθ' ου η αίτηση στην αγόρευση του δεν προσφέρει οποιαδήποτε απάντηση στα επιχειρήματα του αιτητή πάνω στην ουσία της υπόθεσης.

30
35

Έχω εξετάσει με προσοχή την εισήγηση του ευπαίδευτου συνήγορου του αιτητή αναφορικά με το κατά πόσο οι Κανονισμοί είναι *ultra vires* του εξουσιοδοτούντος νόμου και η απάντησή μου στο ερώτημα είναι καταφατική. Το άρθρο 36(1) και (2), όπως τροποποιήθηκε, προνοεί τα ακόλουθα:

"36.(1) Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος Νόμου, πρόσωπον τι δικαιούται εις σύνταξιν γήρατος εάν -

40 (α) συνεπλήρωσε την συντάξιμον ηλικίαν· και

(β) άμα τη συμπλήρωσει της ηλικίας ταύτης πληροί τας σχετικές προϋποθέσεις εισφοράς· ή

(γ) εδικαιούτο εις σύνταξιν ανικανότητος αμέσως προ της

συμπληρώσεως της συνταξίμου ηλικίας.

(2) Η σύνταξις γήρατος καταβάλλεται από της ημερομηνίας καθ' ήν πρόσωπον τι πρότον πληροί τας εν τω εδαφίω (1) προϋποθέσεις και εξακολουθεί να καταβάλληται εφ' όρου ζωής." 5

Έτσι, από τα πιο πάνω είναι προφανές ότι το δικαίωμα σύνταξης γήρατος είναι απόλυτο και όπως προνοεί ο νόμος "καταβάλλεται" από την ημερομηνία που πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου (1). 10

Το άρθρο 73 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε, που προνοεί για την εξουσία εκδόσεως Κανονισμών, σε καμιά περίπτωση δεν δίδει δικαίωμα με τέτοιους Κανονισμούς να παραγραφεί οποιοδήποτε μέρος του δικαιώματος των συνταξιούχων αναφορικά με την ημερομηνία από την οποία πρέπει να καταβάλλεται η σύνταξη γήρατος. Ως εκ τούτου κρίνω ότι οι πρόνοιες των Κανονισμών για παραγραφή δικαιώματος που περιέχονται στον Κανονισμό 3(5) που έχω παραθέσει πιο πάνω, εκδόθηκαν κατά παράβαση της εξουσιοδότησης του άρθρου 73 του Νόμου 41/80 και ως εκ τούτου είναι άκυρες ως *ultra vires*. 15 20

Όσον αφορά τους Κανονισμούς που προνοούν για προθεσμίες, οι προθεσμίες αυτές θα πρέπει να θεωρούνται ως ενδεικτικές γιατί, αν ερμηνευθούν ως οδηγούσες σε στέρηση ή παραγραφή του δικαιώματος της σύνταξης, θα είναι και πάλιν *ultra vires* του εξουσιοδοτούντος νόμου. 25

Παρόλον ότι δεν χρήζει απόφασης το επόμενο θέμα που εγέρθηκε από τον αιτητή, θα ήθελα να παρατηρήσω ότι έχω τις αμφιβολίες μου κατά πόσο οι συνθήκες, τις οποίες εξέθεσε στην επιστολή του ημερ. 30.11.93 ο αιτητής, δεν ήταν τέτοιες που να συνιστούν "εύλογη αιτία" για την καθυστέρηση. Εν όψει των πιο πάνω, η απόφαση του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων να εγκρίνει τη σύνταξη του αιτητή αναδρομικά μόνο για τρεις μήνες και όχι εξ υπαρχής ακυρώνεται με έξοδα υπέρ του αιτητή. 30 35

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα υπέρ του αιτητή.